

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1540/2021
30.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Цакула, Слађане Накић Момировић, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јована Петковић Бранисављевић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Водовод и канализација“ Панчево, чији је пуномоћник Саша Левнајић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 803/21 од 25.02.2021. године, у седници већа одржаној 30.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 803/21 од 25.02.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 803/21 од 25.02.2021. године и пресуда Основног суда у Панчеву П1 795/19 од 30.11.2020. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му за период од 08.12.2016. до 08.12.2019. године, исплати на име разлике зараде између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора укупан износ од 83.814,54 динара и то: - за месец децембар 2016. године износ од 1.981,11 динара; - за месец јануар 2017. године износ од 2.090,73 динара; - за месец фебруар 2017. године износ од 2.090,73 динара; - за месец март 2017. године износ од 2.090,73 динара; - за месец април 2017. године износ од 2.090,73 динара; - за месец мај 2017. године износ од 2.090,73 динара; - за месец јун 2017. године износ од 2.090,73 динара; - за месец јул 2017. године износ од 2.090,73 динара; - за месец август 2017. године износ од 2.090,73 динара; - за месец септембар 2017. године износ од 2.090,73 динара; - за месец октобар 2017. године износ од 2.090,73 динара; - за месец новембар 2017. године износ од 2.090,73 динара; - за месец децембар 2017. године износ од 2.090,73 динара; - за месец јануар 2018. године износ од 2.206,97 динара; - за месец фебруар 2018. године износ од 2.206,97 динара; - за месец март 2018. године износ од 2.206,97 динара; - за месец април 2018. године износ од 2.206,97 динара; - за месец мај 2018. године износ од 2.206,97 динара; - за месец јун 2018. године износ од 2.206,97 динара; - за месец јул 2018. године износ од 2.206,97 динара; - за месец август 2018. године износ од 2.206,97 динара; - за месец септембар 2018. године износ од 2.206,97 динара; - за месец октобар 2018. године износ од 2.206,97 динара; - за месец новембар 2018. године износ од 2.206,97 динара; - за месец децембар 2018. године износ од 2.206,97 динара; - за месец јануар 2019. године износ од 2.521,76 динара; - за месец фебруар 2019. године износ од 2.521,76 динара; - за

месец март 2019. године износ од 2.521,76 динара; - за месец април 2019. године износ од 2.521,76 динара; - за месец мај 2019. године износ од 2.521,76 динара; - за месец јун 2019. године износ од 2.521,76 динара; - за месец јул 2019. године износ од 2.521,76 динара; - за месец август 2019. године износ од 2.521,76 динара; - за месец септембар 2019. године износ од 2.521,76 динара; - за месец октобар 2019. године износ од 2.521,76 динара; - за месец новембар 2019. године износ од 2.521,76 динара и - за месец децембар 2019. године износ од 2.521,76 динара; као и на име разлике између исплаћене и припадајуће накнаде за исхрану у току рада укупан износ од 68.991,14 динара и то: - за месец децембар 2016. године износ од 1.051,70 динара; - за месец јануар 2017. године износ од 2.103,39 динара; - за месец фебруар 2017. године износ од 1.893,05 динара; - за месец март 2017. године износ од 2.418,90 динара; - за месец април 2017. године износ од 1.893,05 динара; - за месец мај 2017. године износ од 2.208,56 динара; - за месец јун 2017. године износ од 2.313,73 динара; - за месец јул 2017. године износ од 1.156,86 динара; - за месец август 2017. године износ од 2.418,90 динара; - за месец септембар 2017. године износ од 2.208,56 динара; - за месец октобар 2017. године износ од 2.208,56 динара; - за месец новембар 2017. године износ од 2.313,73 динара; - за месец децембар 2017. године износ од 2.208,56 динара; - за месец јануар 2018. године износ од 2.208,56 динара; - за месец фебруар 2018. године износ од 1.893,05 динара; - за месец март 2018. године износ од 2.313,73 динара; - за месец април 2018. године износ од 1.472,37 динара; - за месец мај 2018. године износ од 105,17 динара; - за месец јун 2018. године износ од 1.682,71 динара; - за месец јул 2018. године износ од 2.313,73 динара; - за месец август 2018. године износ од 315,51 динара; - за месец септембар 2018. године износ од 1.577,54 динара; - за месец октобар 2018. године износ од 2.418,90 динара; - за месец новембар 2018. године износ од 2.208,56 динара; - за месец децембар 2018. године износ од 2.208,56 динара; - за месец јануар 2019. године износ од 2.103,39 динара; - за месец фебруар 2019. године износ од 1.998,22 динара; - за месец март 2019. године износ од 2.208,56 динара; - за месец април 2019. године износ од 2.103,39 динара; - за месец мај 2019. године износ од 841,35 динара; - за месец јул 2019. године износ од 2.418,90 динара; - за месец август 2019. године износ од 2.418,90 динара; - за месец септембар 2019. године износ од 2.208,56 динара; - за месец октобар 2019. године износ од 2.418,90 динара; - за месец новембар 2019. године износ од 2.103,39 динара и - за месец децембар 2019. године износ од 1.051,70 динара; што укупно износи 152.805,70 динара, а све са припадајућом законском каматом на сваки појединачни месечни износ почев од 01. у наредном месецу за претходни доспели месец, па до исплате, све у року од осам дана од дана пријема писаног отправака пресуде под претњом принудног извршења.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 64.151,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 795/19 од 30.11.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу, за период од 18.12.2016. до 18.12.2019. године, исплати на име разлике између исплаћене и припадајуће накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора укупан износ од 83.814,56 динара у појединачним месечним износима са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате и на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова исхране у току рада укупан износ од 68.991,14 динара у појединачним месечним износима са

законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе наведено у изреци. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 69.816,00 динара у року од осам дана од пријема писаног отправака пресуде, увећане за износ законске камате од дана извршности пресуде па до исплате под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 803/21 од 25.02.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио посебну ревизију у смислу члана 404. Закона о парничном поступку, због погрешне примене материјалног права.

Према одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14) - у даљем тексту: ЗПП, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). У ставу 2. истог члана прописано је да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

По оцени Врховног касационог суда, у овом спору постоји потреба за одлучивањем о ревизији предвиђеној наведеном одредбом (посебна ревизија), ради уједначавања судске праксе имајући у виду различите одлуке апелационих судова у истој правној ситуацији (што указује на потребу уједначавања судске праксе апелационих судова) због чега је одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженим закључио уговор о раду од 18.11.2016. године на неодређено време, ради обављања послова ... . Тужени је тужиоцу као свом запосленом у утуженом периоду исплаћивао накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у складу са својим Програмом пословања за наведене године. Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Србије („Службени гласник РС“ бр. 27/15 од 18.03.2015. године - ступио на снагу 26.03.2015. године) је у чл. 65. и 66. било утврђено да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, да се висина накнаде трошкова за исхрану у току рада са припадајућим порезима и доприносима утврђује дневно најмање у износу од 250,00 динара, да поред тога запослени има право на регрес за коришћење годишњег одмора са припадајућим порезима и доприносима најмање у висини 1/12

месечно од 75% просечне исплаћене зараде по запосленом у Републици Србије. Како је у утуженом периоду био у примени и Посебан колективни уговор за јавна и јавно комунална предузећа града Панчева („Службени гласник РС” број 59/2015 – 30 - ступио на снагу 03.07.2015. године) којим је у чл. 84. и 85. утврђено да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини утврђеној посебним колективним уговором, овим уговором, општим актом код послодавца и уговором о раду, да се висина накнаде трошкова за исхрану у току рада са припадајућим порезима и доприносима утврђује дневно најмање у износу од 250,00 динара, као и да запослени има право на регрес и коришћење годишњег одмора са припадајућим порезима и доприносима најмање у висини 1/12 месечно од 75% просечно исплаћене зараде по запосленом у Републици Србији, првостепени суд је стао на становиште да је исплату накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора требало вршити у складу са одредбама ових општих аката којима су били предвиђени повољнији услови за запослене па и овде тужиоца. Висина укупног потраживања тужиоца утврђена је на основу налаза и мишљења вештака у складу са којим је тужилац определио тужбени захтев.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, примењујући одредбе члан 118. став 1. тач. 5) и 6), члан 246. ст. 1. и 2, чл. 256. и 257. Закона о раду, члана 9. ст. 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, правила из одредби чл. 60, 65. и 66. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и одредбе чл. 80, 84. и 85. Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунална предузећа Града Панчева, оценили да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора и накнаду за исхрану у току рада у складу са посебним колективним уговорима, да се правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других јавних примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду регреса за коришћење годишњег одмора и накнаду за исхрану у току рада, па је као основан усвојио постављен тужбени захтев.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови на правилно утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица код корисника јавних средстава, са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеног у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона прописано је да су ништаве одредбе општег или

појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи, на основу којих се повећава износ плата и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава и на њега се, осим поменутог закона, примењују Закон о буџету и Закон о буџетском систему, па обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом се сматрају примања из радног односа као што је, између осталог, накнада за регрес за коришћење годишњег одмора и накнада за исхрану у току рада, а што произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, па појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора и накнаду за исхрану у току рада, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате.

Због тога су по схватању Врховног касационог суда одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава ништаве и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен, као неоснован.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Према коначном успеху туженог у спору, туженом применом чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова првостепеног, другостепеног и ревизијског поступка и то право на накнаду трошкова за састав одговора на тужбу у износу од 6.000,00 динара, за заступање туженог од стране адвоката на одржаном рочишту у износу од 7.500,00 динара, за таксу на жалбу 12.897,00 динара, за таксу на одлуку по жалби 12.897,00 динара, за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара,

што све укупно износи 64.151,00 динара, све одмерено према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Тарифи из Закона о судским таксама, због чега је применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено као у изреци.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић